

Doc. RNDr. Pavol Korec, CSc.
Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského
Mlynská dolina, 842 15 Bratislava
Slovenská republika

V Bratislave, 14.9.2007

O p o n e n t s k ý p o s u d o k
na dizertačnú prácu Mgr. Vladislava Čadila

Restrukturalizace průmyslu v České republice po roce 1989 a vliv přímých zahraničních investic

Predložená dizertačná práca obsahuje 174 strán textu, súčasťou ktorého je 47 tabuľkových príloh, 64 grafových príloh a 6 mapových príloh. V zozname použitej literatúry je uvedených 250 relevantných odborných prác domácej a zahraničnej proveniencie. Pri spracovávaní dizertačnej práce využil autor 34 štatistických zdrojov.

Aktuálnosť zvolenej témy. Dizertačná práca Mgr. Vladislava Čadila je venovaná téme, ktorej bádateľský význam z pohľadu vednej disciplíny, praktických dôsledkov a napokon aj jej aktuálnosti nie je potrebné osobitne zdôrazňovať. V prvom rade predstavuje významné metodologické obohatenie komplexného prístupu k štúdiu spoločenskej transformácie postkomunistických krajín, osobitne vo vzťahu k metódam hodnotenia reštrukturalizácie priemyslu a jej vplyvu na regionálny vývoj, pričom dizertačná práca má aj výrazný aplikačný akcent. Hoci problematika reštrukturalizácia priemyslu a vplyv priamych zahraničných investícií na regionálny vývoj patria medzi pomerne frekventované témy geografického výskumu, veľmi malá početnosť prác je zameraných na komplexné hodnotenie vzájomného „vzťahu“ týchto troch fenoménov (priame zahraničné investície – reštrukturalizácia priemyslu – regionálny vývoj). Cenná je táto štúdia aj vzhľadom na aktuálnosť hodnotenia reštrukturalizácie priemyslu a spoločenskej transformácie v kontexte postindustriálneho štádia vývoja spoločnosti.

Ciele dizertačnej práce a ich splnenie. Autor dizertačnej práce hneď na začiatku explicitne uvádza, že hlavným cieľom je zistiť aký priebeh mala reštrukturalizácia priemyslu v Českej republike s dôrazom na odvetvové a regionálne zmeny a aký vplyv mali na reštrukturalizáciu priemyslu priame zahraničné investície. Súčasťou tohto cieľa sú dva parciálne ciele práce, zhodnotenie všeobecných trendov v priamych zahraničných investíciách v odvetvovom a regionálnom smerovaní (1) a poukázanie na osobitosti štruktúrnych zmien hospodárstva Českej republiky (2).

Možno konštatovať, že autorovi dizertačnej práce sa hlavný aj dva parciálne, vyššie definované ciele, podarilo splniť. Z obsahovej stránky rozdelil prácu do troch základných odborných kapitol, ktorým predchádzajú kapitoly „Teoretický rámec“ a „Použitá metodika“. Po zhodnotení teoretických východísk práce a oboznámení z metodikou práce predkladá autor najskôr logicky dve kapitoly venované parciálnym cieľom a nakoniec kapitolu, obsahom ktorej je naplnenie hlavného cieľa dizertácie. Všetky tri základné kapitoly sú pomerne podrobne členené, čo zodpovedá jednotlivým atribútom hodnotených problémov.

Pri plnení stanovených cieľov práce by som chcel vyzdvihnúť nasledovné skutočnosti. Práca má dobrú logickú stavbu, jednotlivé časti na seba prirodzene nadväzujú. Autor v práci využíva pomerne veľa štatistických vstupných dát potrebných k jednotlivým analýzám. Oceniť treba pôvodnosť dát, ich korektnosť, dobrú definovanosť a prehľadný postup ich spracovávaní. V práci je urobených veľa čiastkových hodnotení, ktoré vzájomne súvisia. Na chválu autora slúži, že aj napriek tomu, že hodnotenia sú veľmi detailné a je ich veľa, sú

podávané zrozumiteľne, dokumentované sú tabuľkami, grafmi a mapami a práca je dobre čitateľná. Za úvahu stojí možnosť zaradenia viacerých tabuľkových a grafových príloh do osobitnej prílohovej časti, predovšetkým kvôli plynulosti písania textovej časti práce. Veľmi cennou časťou práce je podľa môjho názoru záver práce, kde autor na siedmich stranách zhŕňa získané poznatky a priamo reaguje na výskumné otázky a stanovené hypotézy. Pozitívne vnímam takýto záver aj z toho dôvodu, že tri predchádzajúce kapitoly kvôli detailnosti výskumu pôsobia trochu rozvláčnym dojmom.

Zvolená metodika a metódy spracovania témy dizertačnej práce. Autor použil v práci súbor metód a techník, ktoré zodpovedajú štandardným aplikáciám sociálno-geografického výskumu. Použité metódy a techniky sú relevantné vo vzťahu k téme dizertačnej práce. Pri spracovaní dizertačnej práce musel autor prekonať niektoré úskalia, ktoré vyplývali na jednej strane z rôznorodosti dát a do určitej miery aj ich nekompatibilitosti a na druhej strane z nevyhnutnosti spracovania veľkého množstva dát a informácií. Aj keď, ako už bolo uvedené, niekedy bolo potrebné urobiť veľké množstvo podrobných dielčích analýz, autorovi sa podarilo logicky ich dobre usporiadať a nakoniec realizovať výskumné zámery. Ešte raz by som chcel upozorniť na obtiažnosť objasňovania a zosúladenia veľkého množstva dielčích analýz, čo sa autorovi dizertácie podarilo.

Celkové zhodnotenie dizertačnej práce. Súhrn získaných poznatkov najmä v oblasti odvetvovej a regionálnej reštrukturalizácie priemyslu Českej republiky, metód ich hodnotenia, vplyvu priamych zahraničných investícií na reštrukturalizáciu priemyslu a štúdia vplyvu reštrukturalizácie priemyslu na regionálny vývoj predstavuje obohatenie výskumných postupov sociálnej geografie a potenciálny prínos pre rozpracovanie metodiky štúdia regionálneho rozvoja územia. Empirické poznatky získané výskumom v rámci dizertačnej práce predstavujú podľa môjho názoru prínos aj pre spoločenskú prax. Niektoré prezentované poznatky by sa mohli stať vhodnými podnetmi pri spracovávaní odvetvových a regionálnych politík. .

Poznámky a otázky k dizertačnej práci. K predloženej dizertačnej práci mám nasledovné poznámky a pripomienky:

1. Podľa môjho názoru autor dizertačnej práce málo zdôrazňuje vplyv globalizácie na štrukturálne zmeny v hospodárstve Českej republiky po roku 1989 a takisto aj na odvetvovú a regionálnu reštrukturalizáciu priemyslu. Práci by prospela samostatná kapitola (podkapitola), v ktorej by boli zhodnotené základné dôsledky globalizácie na študované javy. Úvaha o pozícii Českej republiky v novom rozdelení krajín sveta (krajiny jadra, semiperiférie a periférie) napríklad, by pomohla objasniť niektoré hodnotené javy.

2. V súvislosti s vyššie uvedeným by som sa chcel spýtať autora dizertačnej práce na reálnosť konvergenencie sektorovej štruktúry hospodárstva a odvetvovej štruktúry priemyslu Českej republiky k vyspelým krajinám EÚ. Sú skutočne hlavnými dôvodmi toho, že konvergencia hospodárskej štruktúry ČR k štruktúre vyspelých krajín EÚ nemala potrebný priebeh absencia hospodárskej stratégie a rozvojových koncepcií a nízka kvalita inštitucionálneho prostredia v ČR? Mohol by sa autor vyjadriť k otázke, do akej miery je uvádzaná konvergencia, prípadne aj odvetvová reštrukturalizácia priemyslu limitovaná práve procesmi globalizácie? Nepredstavujú podľa autora procesy globalizácie limity aj pre efektívnu hospodársku politiku štátu.

3. Ako by autor dizertačnej práce zhodnotil široko chápaný vývoj priemyslu ČR v období spoločenskej transformácie vo vzťahu k ekonomike štátu ako celku a jej jednotlivých regiónov? Podľa môjho názoru by bolo dobré hodnotiť osobitne doterajší vývoj priemyslu (sektorovej štruktúry hospodárstva) ČR a osobitne perspektívy a hlavne možnosti v horizonte najbližších 15-20 rokov.

4. Čo podľa autora dizertácie v uplynulom období spoločenskej transformácie najviac ovplyvňovalo regionálnu a odvetvovú distribúciu „pobídkových“ investícií v ČR?

Záver. Pristupujúc k záverečnému hodnoteniu potvrdzujem, že dizertačná práca Mgr. Vladislava Čadila „Reštrukturalizace průmyslu v České republice po roce 1989 a vliv přímých zahraničních investic“ spracovala aktuálnu tému. Porovnaním formulovaných cieľov s výsledkami dizertácie zodpovedne konštatujem, že ciele dizertačnej práce boli splnené použitím adekvátnych a korektných metód a techník výskumu. Dizertačná práca predstavuje hodnotný príspevok k výskumu odvetvovej a regionálnej reštrukturalizácie priemyslu a vplyvu reštrukturalizácie priemyslu na ekonomiku štátu a ekonomiku jednotlivých regiónov v teoreticko-metodologickej rovine, pričom dizertácia prináša aj rad cenných poznatkov pre prax. Študent Mgr. Vladislav Čadil jednoznačne preukázal schopnosti samostatnej tvorivej práce. Na základe vyššie uvedených skutočností potvrdzujem, že dizertačná práca Mgr. Vladislava Čadila vyhovuje všetkým požiadavkám kladeným na dizertačnú prácu v danom odbore. Navrhujem dizertačnú prácu prijať na obhajobu a po úspešnom priebehu obhajoby udeliť menovanému vedecko-akademickú hodnosť PhD.

Pavol Korec, v.r.